

סוכה נ. (תחילת פרק חמישי) עד נא. (משנה)

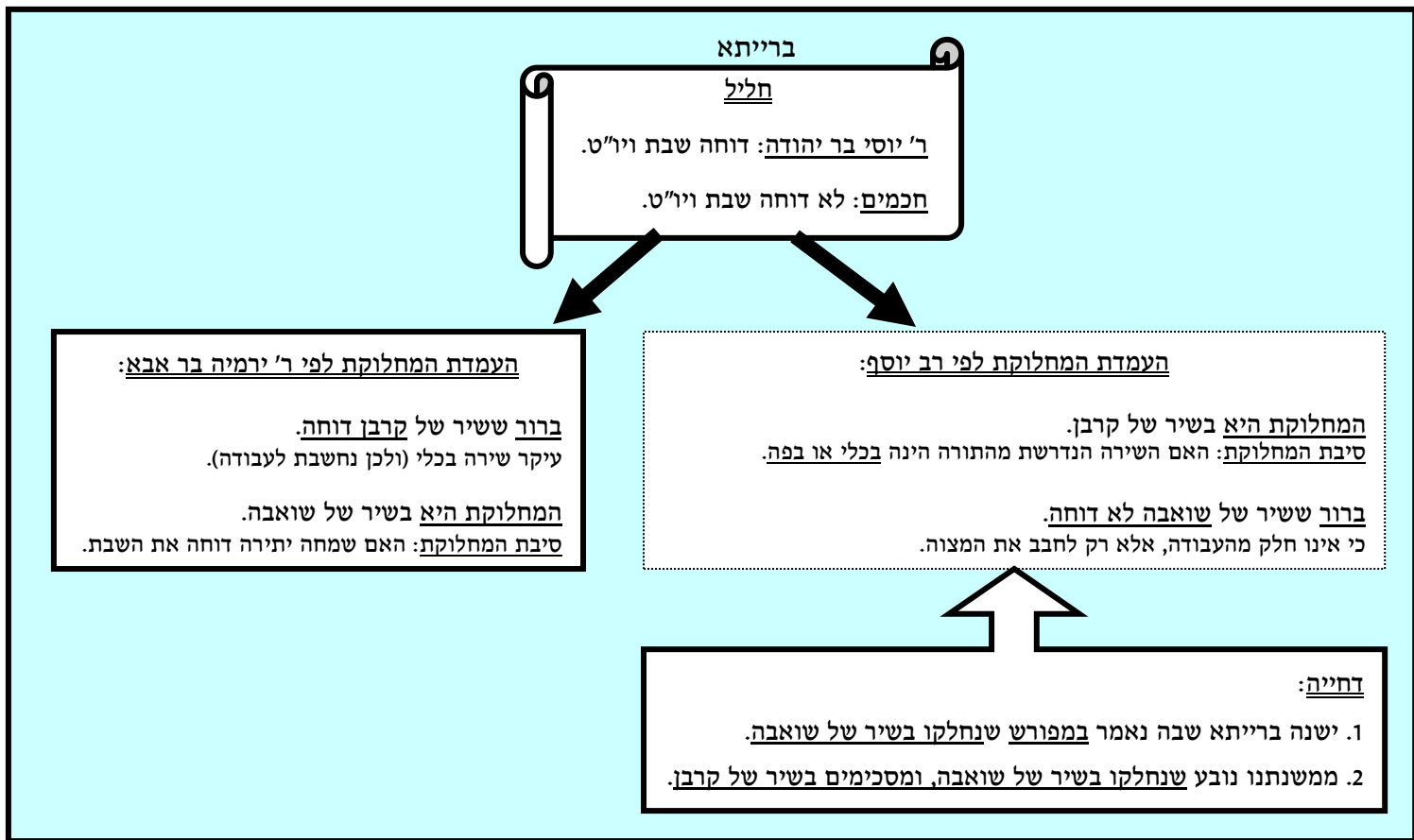
ביאורים

כלל ופרט וכלל / ריבוי מיעוט וריבוי : בין בית המדרש של ר' ישמעאל ל של ר' עקיבא ישנם הבדלים יסודיים בדרכי מדרש-ההלכה של כל אחד ואחד. אחד ההבדלים הוא האם לדרוש בדרך של כלל ופרט, (כך דרש ר' ישמעאל) או בדרך של ריבוי ומיעוט, (כך דרש ר' ע). כלל ופרט – הפרט הוא פירוש הכלל (אין בכלל אלא מה שבפרט). כשנוסף אחרי הפרט כלל אחר, הרי אנו דנים כעין הפרט; (כל הדומה לפרט) ריבוי ומיעוט – ה"מיעוט" אינו פירושו של ה"ריבה" אלא הגבלתו בדבר אחד, וכשנוסף עליו "ריבה" הרי אנו מרבים הכל חוץ מאותו המיעוט, שהרי זה והדומה לו נכלל כבר בריבוי הראשון. [מבואות לספרות התנאים, 521-536]

משנה

חליל של בית השואבה: לא דוחה שבת ולא דוחה וי"ט. (לכן מחללים בו בין 5 ל 6 פעמים בסוכות)

האמוראים נחלקו האם יש לגרוס שמחת בית השואבה או שמחת בית החשובה

המקור לדעה שסוברת שעיקר שירה מתבצעת בכלי:
 "ובצת החל הצולה החל עיב ה' והחצוצרות וצל ידי כלי דוד".
 [הדעה שכנגד סוברת שהשיר היה בפה, והכלים היו רק להנעים את הקול]

המקור לדעה שסוברת שעיקר שירה מתבצעת בפה:
 "ויהי כאחד לחצוצרות ולחצוצרות להשיע קול אחד". (לא מוזכר כלים. [חצוצרות אינם כלי שיר])
 [הדעה שכנגד סוברת שהמשוררים היו בכלים (כמו המחצצרים)]

שני ניסיונות הוכחה לשיטת רב יוסף (שיטה שנדחתה לבסוף) - הסובר שהתנאים נחלקו האם עיקר שיר בכלי או בפה

ברייתא

כלי שרת מעץ:

ריב"י: כשר.

רבי: פסול.

ניסיון הוכחה ראשון:

טעמו של ריב"י: עיקר שירה בכלי (לכן החליל נחשב כלי ולכן ניתן ללמוד ממנו על שאר הכלים)
 טעמו של רבי: עיקר שירה בפה (לכן החליל אינו כלי ולא ניתן ללמוד ממנו שום דבר)

דחייה - ניתן להציע אפשרויות אחרות למחלוקתאפשרות 1:

לפי כולם עיקר שירה בכלי, (ולכן חליל הינו כלי)
 המחלוקת: האם ללמוד את כלי שרת שאפשר לעשותו ממתכת מחליל שניתן לעשותו רק מעץ.

אפשרות 2:

לפי כולם עיקר שירה בפה (או בכלי אך לא לומדים מחליל),
 המחלוקת: איך לדרוש את הפסוק האמור במנורה (כלל ופרט או ריבוי ומיעוט).

ברייתא

מי אחזו בכלי השיר בשעת ההקרבה?

ר' מאיר: עבדי כהנים.

ר' יוסי: ישראלים מיוחסים.

ר"ח בן אנטיגנוס: לויים.

ניסיון הוכחה שני:

טעמו של ר' מאיר: עיקר שירה בפה
 טעמו של ר"ח בן אנטיגנוס: עיקר שירה בכלי.

דחייה:

לפי הצעה זו לא מובן מה דעת ר' יוסי!
 ולכן יש לומר שלפי כולם עיקר שירה בפה, ונחלקו מה המציאות שהיתה בפועל

והנפק"מ במסירת מידע זה
 היא כיצד להתייחס למי
 שראינוהו עם כלי שיר (לעניין
 יוחסין ומעשרות).